

Lovforlagets Affattelse, naar der er en saadan Ubestemthed som den, der fremkommer af den nuværende Affattelse. Skulde jeg have overset noget Punkt i saa Henseende, saa vil vel den høitærede Minister opklare det. Der kunde ganske vist gjøres mange Bemærkninger med Hensyn til hele Maaben, hvorpaa Fonden er stillet, men det hører i alt Fald til de mere tvivlsomme Spørgsmaal, som jeg ikke nu vil fremdrage.

Med Hensyn til de Punkter, som bleve berørte af det ærede Medlem for Bornholm (Falleisen), da er jeg saa uenig, som jeg vel kan være, med ham, men jeg kan derfor ikke være enig med den høitærede Minister. Det forekommer mig nemlig, at den Regel, som er opstillet i Udkastet, maa forandres, dersom den overhovedet skal blive anvendelig; Spørgsmaalet blev altsaa, i hvilken Retning den skal forandres. Jeg kan ikke se rettere, end at der er en ligefrem Modsigelse mellem den Sætning, der lyder saaledes: „Derhos kunne Præsterne modtage frivillige Gaver, men al Offerpligt og al Offering i Kirken bortfalder“, og saa det følgende: „I Anledning af Daab, Konfirmation, Skriftemaal o. s. v., maa de ikke modtage noget Offer, nogen Betaling eller Gave af Sogmenighedens Medlemmer, hvad enten Handlingen foretages i eller ved Kirken, eller i Hjemmet, paa en Søn- eller Helligdag eller til en anden Tid.“ Hvis man nu vilde sige, at det blot er en stillistift Bemærkning, jeg her gjør, og at, naar man satte: „Præsterne kunne modtage frivillige Gaver, for saa vidt dette ikke staar i Strid med den følgende Sætning“, saa vilde Redaktionen blive smuk, da vilde jeg svare: Jeg veed det ikke, det er i alt Fald en forvirrende Affattelse. Hvis dette er Meningen, saa er Bestemmelsen ikke heldig, og jeg anser det virkelig for ligefrem umuligt at optage den. Hvad er det for en Stilling at stille Præsten i, naar man siger til ham: Frivillige Gaver kan Du modtage, men i Anledning af Daab, Konfirmation o. s. v. maa Du ikke modtage nogenformhelt Gave, og det, hvad enten Handlingen er foretagen i Kirken eller i Hjemmet, paa en Søn- eller Helligdag eller til en anden Tid? Hvorledes skal Præsten med Sikkerhed kunne vide, at en Gave, som senere hen til hvilkenformhelt Tid — lad det være ved Nytaar — kommer til ham, ikke er givet i Anledning af en tidligere foretagen kirkelig Handling; thi dette „i Anledning af“ kan dog Logisk og efter hele Tankegangen umuligt betyde „8 Dage efter“ eller noget lignende. Der synes mig her at være en indre Modsigelse, som maa heves. Jeg kan ikke se rettere, end at der vil komme flere besynderlige Forhold for Menighedsmedlemmerne frem. Hvis f. Ex. Brud og Brudgom begge høre til Sogmenigheden, saa maa Brudgommen ikke give Noget, men hvis Brudgommen derimod er kommen fra Jylland til Sjælland, og Vielsen foregaar her, saa kan Brudgommen gjerne give Noget. Disse De-

tailler skal jeg ikke gaa nærmere ind paa; men det er saadanne besynderlige Urimeligheder, som man kommer ind i, naar man vil lade Lovgivningsmagten strække sig ind paa et Omraade, hvorfra den efter sin Opfattelse bør holde sig borte. Det er en unaturlig Indgriben i Forholdet mellem Menigheden, dens Medlemmer og Præsten. At have Offerpligten, det er noget Andet; men jeg kan ikke finde mig i den Opfattelse, at det skulde være en passende Gjenstand for Lovgivningsmagten at forbyde en Brudgom i Anledning af en Vielse eller en Fader i Anledning af en Daab at give Præsten en Gave. Her er jo ikke blot Spørgsmaal om Pengen, men man har med Villie ved Siden af sat „Gave“. Det, at man her skulde kunne anvende det almindelige Begreb om Forbud imod Bestikkelse overfor almindelige Embedsmænd, er efter min Mening en grundig Misforstaaelse, thi saa længe som der overhovedet er Præster og Kirker, saa længe vil der altid være Forhold, som ere bestemt forskjellige fra det Forhold, som Befolkningen staar i til andre Statsembedsmænd i Almindelighed. Præsten vil altid kunne komme i særlige Forhold til sin Menighed, og han bliver derved langt anderledes stillet til Befolkningen end f. Ex. en Dommer eller en anden Embedsmænd. Jeg kan paa ingen Maade finde det rigtigt, at Lovgivningsmagten saaledes rækker sin Arm ud i et Forhold, hvor den kommer tilfort eller gjør ubodelig Skade, dersom den vil forsøge paa at opstille saadanne Regler, som det ærede Medlem fra Bornholm har omtalt, eller som dem, der ere fremsatte i dette Lovforlag. Det andet Punkt, hvori jeg for Dieblisset ogsaa tror, at jeg vanskelig vilde kunne fravige min Mening, er min store Utilbøielighed til at gaa ind paa en saadan Bestemmelse som den, der findes i § 8, 2det Stykke, nemlig den, at der skal gives en Sum af indtil 100,000 Kr. til personlige Tilleg til Landsbypræster. Dersom der herom kunde opstilles lovbestemte Regler, hvis Anvendelsen ikke aabnede et Spillerum for Vilkaarlighed, og dersom denne Tanke kunde formes paa en saadan Maade, at dens Anvendelse blev en ligefrem ven og klar Anvendelse, hvorefter ethvert fornuftigt Menneske ikke kunde være i Tvivl, saa var det en ganske anden Sag; men, naar dette ikke er Tilfældet, saa tror jeg, det strider imod de naturlige konstitutionelle Regler, som vi Alle maa fastholde, at der bliver stillet en saa betydelig Sum som 100,000 Kr. til Administrationens Raadighed til Fordeling som personlige Tilleg til Landsbypræsterne. Jeg har ikke overset, at det siges, at der skal tages særligt Hensyn til Tjenestetiden i samme Embede, men det vil dog altid blive et Støn, hvorefter der her bliver Tale, og hvor fri den vedkommende Minister end tror sig at være, og hvor fri han maasse i Virkeligheden end er for alle utilbørlige Hensyn, saa vilde Andre dog ikke tro det. Han vil i den Henseende ikke kunne gjøre